

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	------	----------	--------	--------	--------

Βήμα βήμα με σκληρή διαπραγμάτευση

Ποιες απαιτήσεις θέτει η τρόικα για να συμφωνήσει στη χρηματοδότηση του PSI και στη νέα δανειακή σύμβαση – Τι απαντά ο πρωθυπουργός

Του **ΒΑΣΙΛΗ ΖΗΡΑ**

Τη λήψη μέτρων σε έξι τομείς, που θα πρέπει να ψηφιστούν από την παρούσα Βουλή και να αρχίσουν να υλοποιούνται άμεσα από την υφιστάμενη κυβέρνηση, θέτει ως προϋπόθεση η τρόικα για να συμφωνήσει στη χρηματοδότηση του PSI και τη σύναψη της νέας δανειακής σύμβασης. Οι προϋποθέσεις που θέτει η τρόικα και οι οποίες θα δοκιμάσουν τις αντοχές της κυβέρνησης Παπαδήμου (καθώς ο κ. Πολ Τόμσεν φέρεται να έχει ζητήσει τη ρητή δέσμευση και των πολιτικών αρχηγών που στηρίζουν την κυβέρνηση) αφορούν από τη μείωση του μισθολογικού κόστους στον ιδιωτικό τομέα και τις ΔΕΚΟ και την περικοπή των επικουρικών συντάξεων έως το κλείσιμο κρατικών φορέων με απόλυση προσωπικού και την πλήρη απελευθέρωση των κλειστών επαγγελμάτων. Πάντως, πηγές του Μεγάρου Μαξίμου υποστηρίζουν πως οι πιστωτές θεωρούν ως μείζονα θέματα τις μεταρ-

Κοκκινη γραμμή για τα μισθολογικά έθεσε στις συζητήσεις του με τους επικεφαλής της τρόικας ο πρωθυπουργός κ. Λουκάς Παπαδήμος.

ρυθμίσεις στην αγορά εργασίας και στο σύστημα επικουρικής ασφάλισης. Ο κ. Παπαδήμος, ωστόσο, στη συνάντηση που είχε με τους επικεφαλής της τρόικας, σημείωσε ότι τα μισθολογικά δεν έχουν τη σημασία που τους αποδίδουν οι πιστωτές ως προς τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, βάδοντας έτσι κόκκινες γραμμές στη διαπραγμάτευση, όσον αφορά αυτό το σημείο.

Στο μεταξύ, σύμφωνα με τις πρώτες εκτιμήσεις του τεχνικού κλιμακίου της τρόικας, το έλλειμμα του 2011 φαίνεται να διαμορφώνεται στο 9,7% - 9,8% του ΑΕΠ, έναντι αναθεωρημένου στόχου 9% και αρχικού 7,8%. Επίσης, η τρόικα εκτιμά ότι η ύφεση θα είναι υψηλότερη φέτος (3,5% έως 4% αντί προηγούμενης εκτίμησης 3%) και πιθανόν θα συνεχιστεί και το 2013 (0% έως 0,5%), ενώ τον Δεκέμβριο προβλεπόταν μικρή αύξηση του ΑΕΠ κατά 0,3%. Η υπέρβαση στο έλλειμμα από τη μια και η βαθύτερη ύφεση από την άλλη έχουν ως αποτέλεσμα να απαιτείται πλέον η λήψη πρόσθετων μέτρων, που θα ξεπεράσουν το 1% του ΑΕΠ ή τα 2 δισ. ευρώ.

Όλα αυτά θεωρούνται εκ των ων ουκ άνευ από την πλευρά των πιστωτών για να κλείσει η προσυμφωνία που θα επιτρέψει την καταβολή 30 δισ. ευρώ (με

τη μορφή ομολόγων του EFSF) στους ομολογιούχους που θα συμμετάσχουν στο PSI και άλλα 30 δισ. ευρώ για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών, καθώς και την τελική δανειακή σύμβαση. Αντανακλά, επίσης, τη βαθύτατη καχυποψία των κρατών-μελών της Ευρωζώνης και του ΔΝΤ προς το πολιτικό σύστημα της Ελλάδας. Ενδεικτικές του ελλείμματος αξιοπιστίας ήταν οι δημόσιες δηλώσεις του Γάλλου προέδρου Νικολά Σαρκοζί και του επιτρόπου Ολίβεν την Παρασκευή, που κάλεσαν τα πολιτικά κόμματα να λάβουν τώρα τις δύσκολες αλλά αναγκαίες αποφάσεις για να ξεπεραστεί η κρίση. Οξεία κριτική στα πολιτικά κόμματα ασκήθηκε και στη συνεδρίαση του διοικητικού συμβουλίου του ΔΝΤ, την περασμένη Τετάρτη, ακόμη και από τους εκπροσώπους των κρατών-μελών που υποστήριξαν την έναρξη των διαπραγματεύσεων για το νέο πακέτο στήριξης. «Οι διαπραγματεύσεις θα αρχίσουν, αλλά εναπόκειται στην Αθήνα να ολοκληρωθούν», ήταν το μήνυμα που έστειλαν τα μέλη του ΔΝΤ στους Έλληνες εκπροσώπους. Προκειμένου να περιορίσει αυτό το έλλειμμα αξιοπιστίας, ο κ. Παπαδήμος θα επιδιώξει να πάει στη σύνοδο κορυφής στις 30 Ιανουαρίου, με μια ρητή δέσμευση των κομμάτων που στηρίζουν την κυβέρνηση, ως προς τα μέτρα που ζητεί η τρόικα.

Η Ευρωζώνη, η ΕΚΤ και το ΔΝΤ θεωρούν ότι το ελληνικό πρόβλημα πρέπει να λυθεί τώρα και οριστικά. Σε αυτήν τη σκληρή γραμμή θα κινηθούν όχι μόνο στις διαπραγματεύσεις για το νέο πακέτο, αλλά και στο θέμα του «κουρέματος» του χρέους. Το απόγευμα της Παρασκευής, οι εκπρόσωποι των κρατών-μελών, της ΕΚΤ και του ΔΝΤ απέρριψαν την κατ' αρχήν συμφωνία στην οποία είχαν καταλήξει ωριότερα ο πρωθυπουργός κ. Παπαδήμος και ο γενικός διευθυντής του Διεθνούς Χρηματοοικονομικού Ινστιτούτου (IIF), Τσαρλς Νταλάρα. Στην τηλεδιάσκεψη οι εκπρόσωποι της Γερμανίας και άλλων κρατών του Βορρά, του ΔΝΤ και της ΕΚΤ αμφισβήτησαν ότι το ελληνικό χρέος θα είναι διατηρήσιμο με τη συμφωνηθείσα πρόταση μεταξύ Ελλάδας και IIF και ζήτησαν νέα έκθεση βιωσιμότητας.

Επί της ουσίας, στόχους τους είναι να επιτύχουν ένα χαμηλότερο μεσοσταθμικό επιτόκιο για τα νέα ομόλογα. Η συμφωνία προέβλεπε μεσοσταθμικό επιτόκιο 4,35% για τα νέα ομόλογα. Υποστηρίζουν ότι με δεδομένη τη μεγαλύτερη ύφεση, τις δημοσιονομικές αστοχίες, την αδυναμία του συστήματος να λάβει τις αναγκαίες αποφάσεις και την ανικανότητα της διοίκησης να εφαρμόσει τα μέτρα, το επιτόκιο των νέων ομολόγων θα πρέπει να είναι χαμηλότερο, ώστε με «κούρεμα» 50% το χρέος να είναι βιώσιμο.

Να κλείσουν άμεσα 100 φορείς του δημοσίου τομέα, γεγονός το οποίο συνεπάγεται την απόλυση περίπου 8.000 - 10.000 υπαλλήλων που σήμερα απασχολούνται σε αυτούς.

Να ψαλιδιστούν ο 13ος και ο 14ος μισθός. Προς το παρόν, πάντως, από την πλευρά της τρόικας δεν έχουν διευκρινισθεί ο τρόπος ούτε και η έκταση αυτής της περικοπής.

Να μειωθεί το εργασιακό κόστος σε ΔΕΚΟ και τράπεζες. Το μέτρο αφορά τις εισηγμένες και υπό αποκρτικοποίηση ΔΕΚΟ. Η κυβέρνηση ήδη έχει νομοθετήσει για τις εν λόγω επιχειρήσεις τη μείωση του μισθολογικού κόστους.

Να καταργηθούν οι ωριμάνσεις. Η απαίτηση αυτή εντάσσεται στο πλαίσιο του γενικότερου περιορισμού του μισθολογικού κόστους, με την τρόικα να θέτει το ζήτημα κατά τρόπο κατηγορηματικό και σαφές.

Τι κρύβει η επιμονή για χαμηλότερο επιτόκιο

Στην επιμονή της τρόικας για μικρότερο επιτόκιο, κάποιοι διακρίνουν τον φόβο για νέα αναδιάρθρωση του ελληνικού χρέους στο μέλλον. Αυτή η δεύτερη αναδιάρθρωση θα περιλαμβάνει αναγκαστικά τα ελληνικά ομόλογα που έχει στην κατοχή της η ΕΚΤ, αξίας 55 δισ. ευρώ, και τα δάνεια που έχει δώσει η Ευρωζώνη στο πλαίσιο των πακέτων στήριξης. Προκειμένου να αποτρέψουν αυτό το ενδεχόμενο ή στη χειρότερη περίπτωση να περιορίσουν τις ζημιές μιας νέας αναδιάρθρωσης, προσπαθούν να μεγιστοποιήσουν όσο είναι δυνατόν τις απώλειες που θα έχουν οι ιδιώτες πιστωτές με το υφιστάμενο «κούρεμα». Ωστόσο, η τακτική αυτή ενέχει δύο κινδύνους. Ο πρώτος να χάσει το PSI τον εθελοντικό χαρακτήρα του. Εάν οι απώλειες είναι πολύ μεγάλες, ενδέχεται να μειωθεί ο αριθμός εκείνων που θα δεχθούν να συμμετάσχουν εθελοντικά και να οδηγηθεί η Ελλάδα σε μια κανονική χρεοκοπία. Ο άλλος κίνδυνος είναι να μην τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα. Ο οδικός χάρτης που είχε αρχικά καταρτίσει τελειώνει στις 15 Μαρτίου, όταν πρέπει να αποπληρωθεί ένα ομόλογο ύψους 14,5 δισ. ευρώ . Εάν δεν κλείσει το PSI, ώστε να ενταχθεί και αυτό στη συμφωνία ανταλλαγής ομολόγων, θα πρέπει να εξοφληθεί. Τόσα χρήματα δεν υπάρχουν περίπτωση να βρεθούν. Ούτε η Ελλάδα θα έχει, ούτε από το πακέτο στήριξης μπορούν να δοθούν. Το πρώτο πακέτο βοήθειας ουσιαστικά δεν υφίσταται πλέον και το νέο πακέτο δεν μπορεί να υπάρξει παρά μόνο υπό την προϋπόθεση ότι θα έχει συμφωνηθεί και υλοποιηθεί το PSI.

Να περικοπούν οι επικουρικές συντάξεις. Σύμφωνα με τους επικεφαλής της τρόικας, το ζήτημα αυτό θα πρέπει, με οποιονδήποτε τρόπο, να διευθετηθεί από την παρούσα Βουλή.

Τα έξι βασικά αιτήματα της τρόικας

Να απελευθερωθούν, χωρίς αστερίσκους, όλα τα κλειστά επαγγέλματα. Οι «τροϊκανοί» έχουν προ πολλού χάσει την υπομονή τους με το συγκεκριμένο θέμα και θα απαιτήσουν την άμεση προώθησή του.

Η θέση του Μαξίμου και τι υποστηρίζουν οι πολιτικοί αρχηγοί

Του **ΠΑΝΑΓΗ ΓΑΛΙΑΤΣΑΤΟΥ**

Με το μυαλό και στις διαπραγματεύσεις για το PSI προσήλθαν ο πρωθυπουργός και το επιτελείο του στις συζητήσεις με τους επικεφαλής της τρόικας. Στη συνάντηση που έγινε την Παρασκευή το βράδυ υπήρξε μια συνολική καταγραφή των προβλημάτων και των ανοικτών ζητημάτων με έμφαση, όμως, στα θέματα χαμηλής πτήσης και χωρίς ιδιαίτερη πίεση, κάτι που κυβερνητικά στελέχη απέδιδαν στο γεγονός ότι το PSI βρίσκεται στην τελική ευθεία και οι τρώικανοί ήθελαν να το περιμηνούν.

Η συνάντηση της Παρασκευής είχε προκαλέσει μεγάλη αγωνία τις προηγούμενες μέρες στο Μέγαρο Μαξίμου, το οποίο διαταχόταν από δύο φόβους. Πρώτον, να μην υπάρξει συμφωνία σε ενιαία γραμμή απέναντι στους ελεγκτές από τους πολιτικούς αρχηγούς και δεύτερον να θέσει η τρόικα τελεσίγραφα και να απειλήσει με αποχώρηση.

Πού συμφώνησαν Στο να υπάρξει ενιαία γραμμή των κομμάτων που στηρίζουν την κυβέρνηση αποσκοπούσε η προσπάθεια που κατέβαλε ο κ. Παπαδήμος στις συναντήσεις με τους πολιτικούς αρχηγούς την εβδομάδα που πέρασε και στις χωριστές που είχε μαζί τους και στην ενιαία της Πέμπτης. Κυβερνητικές πηγές λένε ότι οι διαβουλεύσεις αυτές ήταν εντατικές και ότι τα θέματα εξετάστηκαν σε βάθος. Σύμφωνα με πληροφορίες, αυτό που πέτυχε ο κ. Α. Παπαδήμος ήταν η συμφωνία των αρχηγών ότι για τα ζητήματα που συζητήθηκαν και συμφωνήθηκαν θα υπάρξει κοινobουλευτική στήριξη. Στις συνομιλίες αυτές υπήρξε συμφωνία σε μεγάλο βαθμό, μάλιστα ο κυβερνητικός εκπρόσωπος κ. Παντελής Καψής έκανε λόγο για κοινή γραμμή απέναντι στην τρόικα.

Από τα θέματα που θέτει η τρόικα στο τραπέζι υπήρξε, σύμφωνα με κυβερνητικές πηγές, συμφωνία στο άνοιγμα των κλειστών επαγγελμάτων, ακόμα και των δικηγόρων και είναι οριζόντιες και θα υπάρξει πρόνοια για τους χαμηλοσυνταξιούχους, ενώ ιδιαίτερη έμφαση δόθηκε στο κομμάτι της αγοράς εργασίας. Ακόμα οι αρχηγοί συμφώνησαν να καταθέσουν προτάσεις ενόψει του νέου φορολογικού νομοσχεδίου. Δεν συζητήθηκαν τα πρόσθετα μέτρα για το 2011, ωστόσο αυτό που συμφωνήθηκε ήταν ότι θα υπάρξει και νέος κύκλος συναντήσεων με

Τα έξι νέα μέτρα που ζητεί η τρόικα

Του **ΣΩΤΗΡΗ ΝΙΚΑ**

Η Ελλάδα είναι στο χείλος του γκρεμού και για να σωθεί θα πρέπει να κάνει ό,τι απαιτούν οι περιστάσεις. Αυτό είναι το κεντρικό μήνυμα της τρόικας προς όλους τους κυβερνητικούς παράγοντες που συνάντησε τις τελευταίες μέρες. Σύμφωνα με αρμόδιους παράγοντες, τα στελέχη της τρόικας έχουν μεν «άγριες» διαθέσεις, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι θέλουν να αποτύχει η προσπάθεια που γίνεται.

Ωστόσο, έχουν ξεκαθαρίσει στις ελληνικές αρχές ότι για να πετύχει, θα πρέπει να γίνουν τα εξής:

1. Καταργήσεις και συγχωνεύσεις 100 κρατικών φορέων. Πρόκειται για μία πάγια απαίτηση της τρόικας που αυτή τη φορά, όμως, φαίνεται πως δεν θα κάνει πίσω. Κι αυτό γιατί μέσα από τις καταργήσεις και συγχωνεύσεις 100 τουλάχιστον δημόσιων φορέων θα περάσει το θέμα των απολύσεων από τον δημόσιο τομέα περίπου 8.000 - 10.000 υπαλλήλων. Δεδομένης της αποτυχίας της εργασιακής εφεδρείας, η τρόικα έχει ξεκαθαρίσει ότι το «κλείσιμο» των φορέων του Δημοσίου θα πρέπει να είναι «μαζικό» από εδώ και στο εξής.

2. Κατάργηση ωριμάνσεων. Η τρόικα έχει ζητήσει περιορισμό του μισθολογικού κόστους και στο πλαίσιο αυτό τίθεται η συγκεκριμένη απαίτηση. Στην παρούσα φάση, η τρόικα φαίνεται πως δεν κάνει πίσω στο ζήτημα των παγώματων των αυξήσεων και της κατάργησης των ωριμάνσεων.

3. Το θέμα της περικοπής ή της παροχής εν είδει «μηνόχου» του 13ου και 14ου μισθού υπάρχει στο τραπέζι των συζητήσεων. Παράλληλα, υπάρχει και το ζήτημα της μείωσης του κατώτατου μισθού. Σύμφωνα με πληροφορίες, τα θέματα αυτά μπορεί να μη βρίσκονται αυτή τη στιγμή στην πρώτη γραμμή, αλλά είναι δεδομένο ότι έχουν «ανοίξει». Επίσης, η τρόικα επιμένει στην ευκολότερη σύναψη επιχειρησιακών

Ο επικεφαλής του ΔΝΤ στο κλιμάκιο της τρόικας, κ. Π. Τόμσεν, μετά τη συνάντηση με τον υπουργό Οικονομικών κ. Βενιζέλο, την Παρασκευή το απόγευμα.

Σε 1-2 δισ. ευρώ ανέρχεται η περσινή «τρύπα», που θα πρέπει να καλυφθεί φέτος με νέες παρεμβάσεις στο σκέλος των δαπανών και όχι των εσόδων.

συμβάσεων για επιχειρήσεις που είναι ζημιογόνες και έχουν υπαλλήλους που υπάγονται σε κλαδικές συμβάσεις.

4. Μείωση μισθολογικού κόστους στις εισηγμένες και υπό αποκρτικοποίηση

ΔΕΚΟ, αλλά και στις τράπεζες. Η άρση της μονιμότητας σε αυτές τις επιχειρήσεις φαίνεται να είναι το μείζον θέμα. Το πως ακριβώς θα γίνει είναι υπό συζήτηση, αλλά ο πιο ενδεδειγμένος τρόπος είναι αυτός της αλλαγής των κανονισμών των επιχειρήσεων.

Η κυβέρνηση ήδη έχει νομοθετήσει για τις εν λόγω ΔΕΚΟ τη μείωση του μισθολογικού κόστους, ενώ το υπουργείο Οικονομικών έχει δώσει σαφή εντολή να ακολουθηθεί ο κανόνας της μιας πρόσληψης για κάθε πέντε αποχωρήσεις, όπως ισχύει και στον υπόλοιπο δημόσιο τομέα. Επιπλέον, οι πληροφορίες αναφέρουν ότι επανεξετάζονται και οι

πρόσθετες παροχές των εργαζομένων στις παραπάνω επιχειρήσεις.

Στόχος είναι να εξυγιανθούν οικονομικά οι ΔΕΚΟ και οι κρατικές τράπεζες, ώστε να προχωρήσει ταχύτερα και με καλύτερους όρους η αποκρτικοποίηση τους. Δεν ήταν τυχαία, άλλωστε, η αναφορά στο θέμα των αμοιβών των εργαζομένων στις εισηγμένες ΔΕΚΟ από τον επικεφαλής του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου (ΔΝΤ) στο κλιμάκιο της τρόικας, κ. Π. Τόμσεν πριν από περίπου ένα μήνα.

5. Περικοπές στις επικουρικές συντάξεις. Η τρόικα θεωρεί πως το ζήτημα αυτό θα πρέπει με οποιονδήποτε τρόπο να διευθετηθεί από την παρούσα Βουλή. Η μείωση των επικουρικών αναμένεται να ξεκινήσει από το 15% και μπορεί να φθάσει έως και το 40%.

6. Πλήρης απελευθέρωση των κλειστών επαγγελμάτων. Πρόκειται για πάγιο αίτημα της τρόικας, καθώς μέχρι σήμερα δεν έχει γίνει τίποτα. Ενδεικτικό είναι ότι το υπουργείο Οικονομικών προώθησε στο πολυνομοσχέδιο ρύθμιση με την οποία ανοίγει πλήρως και πάλι 136 κλειστά επαγγέλματα.

Σε κάθε περίπτωση, η λήψη νέων μέτρων είναι εκ των ων ουκ άνευ, καθώς οι τελευταίες εκτιμήσεις δείχνουν ότι η περσινή «τρύπα» που θα πρέπει να καλυφθεί με νέα μέτρα φέτος ανέρχεται στο 1-2 δισ. ευρώ. Η τρόικα έχει καταστήσει σαφές ότι οι νέες παρεμβάσεις θα προέρχονται από το σκέλος των δαπανών και όχι των εσόδων.

Οι καταργήσεις φορέων του Δημοσίου είναι ένας τομέας στον οποίο αναμένεται να στηριχθεί η κυβέρνηση. Μία άλλη λύση είναι να ενταχθούν από φέτος τα ειδικά μισθολόγια (γιατροί, δικαστικοί, ένστολοι κ.λπ.) στο ενιαίο μισθολόγιο. Η φαρμακευτική και νοσοκομειακή δαπάνη είναι ένας τομέας στον οποίο η τρόικα θεωρεί ότι υπάρχουν πολλά περιθώρια περικοπών, ενώ το ίδιο πιστεύει και για τις κοινωνικές - προνοιακές δαπάνες που ανέρχονται σε περίπου 14 δισ. ευρώ ετησίως.

ΑΠΕ ΜΠΕ / ΟΡΕΣΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

ΔΕΥΤΕΡΗ ΣΕΛΙΔΑ	ΘΕΜΑ	ΠΟΛΙΤΙΚΗ	ΚΟΣΜΟΣ	ΓΝΩΜΕΣ	ΤΑΣΕΙΣ
----------------	------	----------	--------	--------	--------

Κρίσιμες ώρες για τη συμφωνία του PSI

Οι διαφορές που χωρίζουν τις δύο πλευρές, η νέα έκθεση βιωσιμότητας που ζήτησε το ΔΝΤ και το μέσο επιτόκιο που πρότεινε το ΙΙF

Του **ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΑΔΟΓΙΑΝΝΗ**

Νέα έκθεση βιωσιμότητας του χρέους από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ) αναμενόταν στη διάρκεια του Σαββατοκύριακου, προκειμένου να συνεχίσουν οι διαπραγματεύσεις για το PSI. Η νέα έκθεση ζήτησαν οι χώρες της Ευρωζώνης, το ΔΝΤ και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Παρασκευή, θεωρώντας ότι με τη συμφωνία στην οποία είχαν καταλήξει νωρίτερα η Ελλάδα και οι ιδιώτες ομολογιούχοι δεν εξασφαλιζόταν η βιωσιμότητα του χρέους.

Στην τηλεδιάσκεψη της Παρασκευής, το ΔΝΤ και η Ευρωζώνη (κυρίως η Γερμανία) πίεζαν για όσο το δυνατόν χαμηλότερο επιτόκιο γίνεται. Ωστόσο, είναι άγνωστο εάν με τη νέα έκθεση θα

Το παρασκήνιο της σκληρής διαπραγματεύσεως

Φως στο παρασκήνιο των διαπραγματεύσεων του ελληνικού Δημοσίου με τους ομολογιούχους για το PSI ρίχνουν οι εξελίξεις των τελευταίων 24ώρων. Μεταξύ άλλων, προκύπτει η παρουσία μιας ομάδας επενδυτών οι οποίοι, έχοντας αγοράσει ελληνικούς κρατικούς τίτλους σε τιμές σημαντικά χαμηλότερες από το 50% της ονομαστικής αξίας τους, επιδιώκουν να εξασφαλίσουν το μέγιστο δυνατό κέρδος από την ανταλλαγή παλαιών με νέα ομόλογα και μετρητά. Το γεγονός αυτό καθιστούσε από την πρώτη στιγμή ανομοιογενές το μπλοκ των πιστωτών που κάθονταν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων και έφερνε κοντύτερα το ενδεχόμενο μιας μη εθελοντικής αναδιάρθρωσης του ελληνικού χρέους.

Τουλάχιστον εννέα επενδυτικά σχήματα έχουν δηλώσει δημοσίως την πρόθεσή τους να «αξιοποιήσουν» τη διαδικασία και μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται και ορισμένα των οποίων οι βα-

Ποια επενδυτικά σχήματα συμμετείχαν, οι διαφωνίες και ποια η στρατηγική τους για την αναδιάρθρωση του χρέους.

σικοί μέτοχοι είναι μεγάλες ξένες τράπεζες. Ενδεικτική είναι η περίπτωση του York Capital, hedge fund το οποίο διαθέτει κεφάλαια υπό διαχείριση της τάξης των 10 δισ. ευρώ.

Ένα άλλο υψηλού προφίλ hedge fund, το οποίο πιέζε κι εξακολουθεί εν πολλοίς να πιέζει για υψηλότερα επιτόκια στα νέα ομόλογα που θα εκδοθούν, είναι το Saba Capital Management LP, το οποίο αποτελεί πνευματικό παιδί του Boaz Weinstein, διακεκριμένου διαχειριστή των αγορών σταθερού εισοδήματος. Η «δύναμη πυρός» του ανέρχεται στα 5 δισ. ευρώ. Η διεθνή αγορά αποτελεί κοινό μυστικό ότι οι ομολογιούχοι αποτελούν, εν πολλοίς, ένα σχετικά στενό κύκλο επαγγελματιών, γνωστών μεταξύ τους και συχνά συνεργατών. Τα συμφέροντά τους απλώς διαφοροποιούνται από το επίπεδο τιμών στο οποίο αγόρασαν τους τίτλους. Λίγοι είναι εκείνοι οι επενδυτές —μεταξύ των οποίων και ελληνικές τράπεζες— οι οποίοι αγόρασαν τα ελληνικά ομόλογα στην ονομαστική τους αξία. Για τους περισσότερους, το PSI αποτέλεσε μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για αποκομιδή κερδών. Επιπλέον, όσοι εξ αυτών έχουν ασφαλιστεί αγοράζοντας και CDS δεν είχαν και δεν έχουν τίποτα να χάσουν

αρκεί ένα μικρότερο επιτόκιο στα νέα ομόλογα για να μειωθεί το χρέος στο 120% του ΑΕΠ το 2020 ή θα απαιτηθεί μεγαλύτερο «κούρεμα» και συνεπώς αλλαγή της απόφασης της 27ης Οκτωβρίου. Σύμφωνα με πληροφορίες, πρόσφατη έκθεση βιωσιμότητας του ΔΝΤ «έβλεπε» το χρέος στα επίπεδα του 133% του ΑΕΠ το 2020, με βάση εκτιμήσεις για βαθύτερη ύφεση στην Ελλάδα και χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης στην Ευρωζώνη.

Γι' αυτόν το λόγο φέρεται να ασκούν έντονες πιέσεις και προς την Ελλάδα να λάβει νέα μέτρα, αφού η τρόικα έχει ήδη αναθεωρήσει επί τα χείρω τις προβλέψεις της για την ύφεση στην Ελλάδα (4% το 2012 από 3% και 0,5% το 2013 αντί ισχνής ανάπτυξης). Κρί-

σημη για την επιτυχία του PSI παραμένει και η στάση που θα τηρήσει στο ζήτημα η ΕΚΤ. Εάν συμμετάσχει τελικά στο PSI+, τότε θα υπάρξει μεγαλύτερη βελτίωση των προοπτικών του δημόσιου χρέους και μάλλον δεν θα απαιτηθεί νέα επιπλέον των 130 δισ. ευρώ χρηματοδότηση για να καλυφθούν οι ανάγκες της Ελλάδας. Η κεντρική τράπεζα αντιτίθεται σε αυτό το ενδεχόμενο, αλλά καλά πληροφορημένες πηγές αναφέρουν πως ειδικά στην περίπτωση που τελικά εφαρμοστούν οι ρήτρες συλλογικής δράσης (CAC's), η ΕΚΤ δεν θα αποφυγήει το «κούρεμα».

Οι διαπραγματεύσεις Ελλάδας - ΙΙF συνεχίστηκαν και χτες τηλεφωνικά, καθώς ο κ. Νταλάρα ανακώρησε για το Παρίσι, για περαιτέρω διαβουλεύσεις με

τα μέλη του ΙΙF. Είχε προηγηθεί η συνάντηση της Παρασκευής, μεταξύ του πρωθυπουργού και του υπουργού Οικονομικών Ευάγγελου Βενιζέλου, με τον επικεφαλής του ΙΙF, η οποία δεν κατέληξε σε συμφωνία παρά το γεγονός ότι διήρκεσε περίπου τέσσερις ώρες.

Μάλιστα, οι πληροφορίες αναφέρουν ότι μετά το πέρας αυτής της συνάντησης παρέμεναν ανοικτά πολλά τεχνικά και νομικά ζητήματα, ενώ το ΙΙF εξέδωσε ανακοίνωση, στην οποία επισήμαινε ότι «τα στοιχεία μιας χωρίς προηγούμενο εθελοντικής συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα αρχίζουν να μπαίνουν στη θέση τους».

Όπως προαναφέρθηκε, πριν από τη συνάντηση της Παρασκευής πραγματοποιήθηκε τηλεδιάσκεψη μεταξύ

μελών του ΙΙF, που εξουσιοδότησαν τον κ. Νταλάρα να διαπραγματευτεί επιτόκιο έως 3,8%. Το ΔΝΤ, σύμφωνα με ορισμένες πηγές, εμφανίζεται αμετακίνητο για την ανάγκη οι νέοι τίτλοι να έχουν επιτόκιο κοντά στο 3%, άποψη με την οποία συντάσσεται και το Βερολίνο. Τελικώς, η νέα πρόταση που παρουσίασε το ΙΙF στην ελληνική κυβέρνηση περιλαμβάνει μεσοσταθμικό επιτόκιο 4,35%. Αναλυτικότερα, ζητεί επιτόκιο κοντά στο 3% για τα ομόλογα που λήγουν μέχρι το 2014, επιτόκιο ελαφρώς χαμηλότερο του 4% για τα ομόλογα λήξης 2015 - 2021 και επιτόκιο 4,5% για τα ομόλογα που λήγουν μετά το 2022. Επίσης, ζητεί πρόσθετη συμμετοχή σε περίπτωση ισχυρής μελλοντικής ανάπτυξης της χώρας

(ρήτρα ανάπτυξης). Το «κούρεμα» στην ονομαστική αξία των ομολόγων θα είναι 50%, ενώ η επιπτώση στην καθαρή παρούσα αξία θα κυμαίνεται μεταξύ 65% και 70%. Οι νέοι τίτλοι που θα εκδοθούν θα είναι διάρκειας 30 ετών, ενώ παρέχεται 10ετής περίοδος χάριτος όπου οι ομολογιούχοι θα κερδίζουν μόνο τόκο. Μετά, το Δημόσιο θα αποπληρώνει τόκους και κεφάλαιο. Οι ομολογιούχοι για κάθε 100 ευρώ υφιστάμενου χρέους θα λάβουν 35 ευρώ σε 30ετή ομόλογα, που θα απολαμβάνουν καθεστώς ανάλογου των τίτλων που εκδίδει το EFSF, καθώς και 15 ευρώ σε διετείς τίτλους.

Στελέχη τραπεζών εκκράζουν την αισιοδοξία τους πως, παρά τις δυσκολίες, η συμφωνία θα ολοκληρωθεί.

Η μεγάλη κόντρα για το επιτόκιο

Το μεγάλο παρασκήνιο σχετικά με το PSI+ αφορούσε και αφορά το επιτόκιο. Μέχρι και την τελευταία στιγμή, αρμόδιες πηγές εντός κι εκτός Ελλάδας, με τις οποίες συνομιλούσε ο «Κ», υποστήριζαν ότι βιώσιμη ανάπτυξη της Ελλάδας χωρίς χαμηλό επιτόκιο για τα νέα ομόλογα είναι πολύ δύσκολη. Η εκτίμηση αυτή ταυτιζόταν και με τον υπολογισμό που είχε κάνει το ΔΝΤ τον Οκτώβριο, πριν από τη σύνοδο κορυφής, η οποία είχε αποτυπωθεί σε εσωτερικό έγγραφό του, σύμφωνα με το οποίο το χρέος που θα απομείνει μετά την εκπνοή του δεύτερου πακέτου δεν θα πρέπει να ξεπερνά το 80%, καθώς η Ελλάδα έχει τα χαρακτηριστικά της αναπτυσσόμενης και όχι της αναπτυγμένης οικονομίας, παρά το γεγονός ότι είναι μέλος της Ευρωζώνης. Δεν είναι μυστικό ότι ο κ. Σόιμπλε είχε ταχθεί υπέρ ενός «κουρέματος» άνω του 80% και γι' αυτόν τον λόγο είχε δεχθεί επιθέσεις από εκπροσώπους των τραπεζών, όχι μόνο στη Γερμανία αλλά και εκτός. Εκπρόσωποι γερμανικών εταιριών μεταποίησης, όπως ο κ. Ρόιτσε, CEO της LINTE, έκαναν λόγο για ανάγκη διαγραφής του 100% του ελληνικού χρέους, κάτι με το οποίο διαφωνούν οι γερμανικές τράπεζες. Ηδη η δεύτερη μεγαλύτερη γερμανική τράπεζα, η Commerzbank, φαίνεται ότι μετά το 68% του ελληνικού «κουρέματος» θα χρειαστεί κεφάλαια 6 αντί 5 δισ. ευρώ, που πιθανότατα θα τα αντλήσει από τη γερμανική ομοσπονδία, δηλαδή τους φορολογούμενους. Σύμφωνα με υπολογισμούς που έχει κάνει το επιτελείο του κ. Σόιμπλε, μόνο με ένα επιτόκιο 2,3% θα είχε η Αθήνα τη δυνατότητα «με μέτριους ρυθμούς ανάπτυξης» και «ρεαλιστικά πρωτογενή πλεονάσματα» να προσεγγίσει επιστροφή σε «βιώσιμη ανάπτυξη». Διαφορετικά, «το πρόγραμμα μπορεί να πετύχει, αλλά η Ελλάδα να μη βγει ποτέ από τον φαύλο κύκλο της ύφεσης», όπως σημειώνουν όλο και συχνότερα σε κλεισμένων των θυρών παρεμβάσεις τους Γερμανοί αξιωματούχοι. «Στην Ελλάδα σημαντικά προβλήματα φαίνεται να έχουν και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις», είπε στην «Κ» αξιωματούχος του υπουργείου Οικονομικών της Γερμανίας, ενώ δεν είναι τυχαίο ότι και ο υπουργός Εξωτερικών κ. Γκίντο Βεστερβέλε τόνισε κατά τη διάρκεια των επαφών του στην Αθήνα την ανάγκη να γίνει πιο ανταγωνιστικός ο ιδιωτικός τομέας της Οελληνικής οικονομίας.

ΤΑΣΟΣ ΤΕΛΛΟΓΛΟΥ

Το χρονικό των διαπραγματεύσεων

10

10 Ιανουαρίου

Γίνεται γνωστό ότι ο εκπρόσωπος των ιδιωτών και επικεφαλής του ΙΙF, **Τσαρλς Νταλάρα**, θα βρεθεί στην Αθήνα τις επόμενες μέρες. Επικρατεί αισιοδοξία για πιθανή κατάληξη των διαπραγματεύσεων για τους τεχνικούς όρους. Θετικά μηνύματα εκπέμπει και ο κοινοτικός επίτροπος κ. **Ολι Ρεν**.

13

13 Ιανουαρίου

Νέα συνάντηση. Οι διαπραγματεύσεις «διακόπτονται». Ο κ. **Νταλάρα** αναχωρεί για τις ΗΠΑ. Υπάρχουν διαφορές στο επιτόκιο και το δικαίω που θα υπάγονται τα νέα ομόλογα.

19

19 Ιανουαρίου

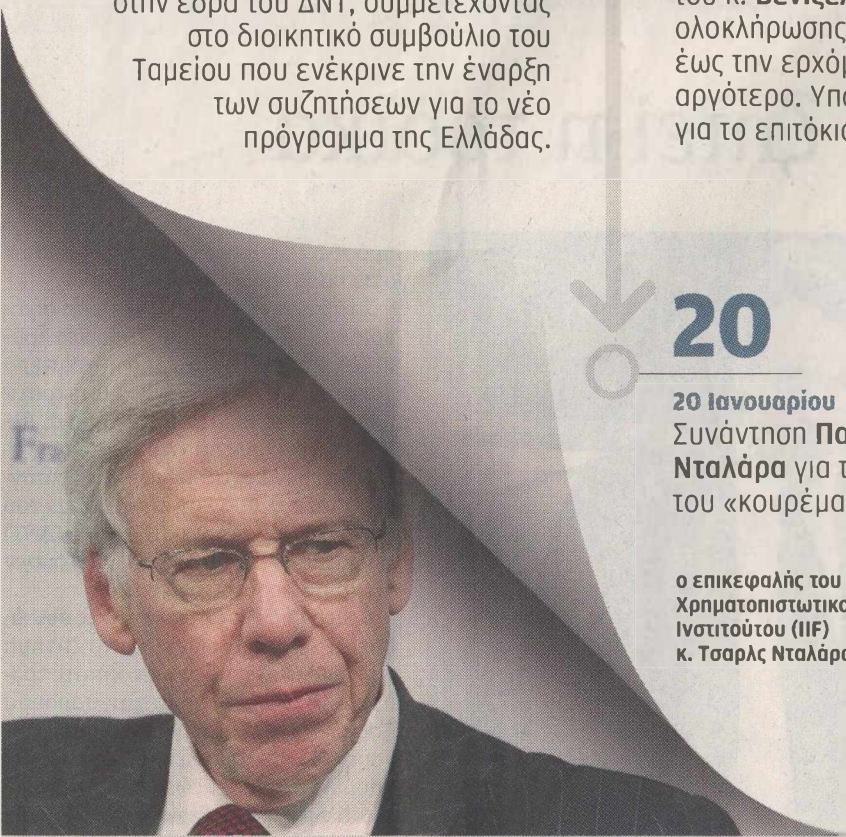
Νέα συνάντηση. Δραματική αναφορά του κ. **Βενιζέλου** για ανάγκη ολοκλήρωσης των διαπραγματεύσεων έως την ερχόμενη Δευτέρα το αργότερο. Υπάρχει ακόμα διαφορά για το επιτόκιο.

20

20 Ιανουαρίου

Συνάντηση **Παπαδήμου - Νταλάρα** για τους όρους του «κουρέματος».

ο επικεφαλής του Διεθνούς Χρηματοπιστωτικού Ινστιτούτου (ΙΙF) **κ. Τσαρλς Νταλάρα**

ΗΛΙΑΣ ΜΠΕΛΛΟΣ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ένα γερμανικό σχέδιο που μετατρέπεται σε μπούμερανγκ

Της **ΞΕΝΙΑΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗ**

Τον Οκτώβριο του 2010, λίγες μέρες πριν από τη σύνοδο της Ντοβίλ και τον μεγάλο περίπατο της Αγκέλα Μέρκελ και του Νικολά Σαρκοζί στην ακτή της γαλλικής πόλης, ένας στενός συνεργάτης της καγκελαρίου, ο οποίος σήμερα κατέχει υψηλό αξίωμα στις Βρυξέλλες, ενυμνέρωνε για πρώτη φορά μια ομάδα Ελλήνων δημοσιογράφων για τη γερμανική ιδέα της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα στη διάσωση της ελληνικής οικονομίας. Η off the record συζήτηση πραγματοποιήθηκε στο εντυπωσιακό κτίριο της καγκελαρίας στον αριθμό 1 της Willy Brandt Strasse, στο Βερολίνο. Επρόκειτο για μια πρωτόγνωη μορφή του σημερινού PSI, αλλά στα αυτιά των Ελλήνων δημοσιογράφων ηχοούσε τόσο εξωτική η

ιδέα, ώστε στο τέλος άρχισε να μοιάζει σχεδόν λογική.

Δύο χρόνια μετά το bail out των γερμανικών τραπεζών, με επικεφαλής τη Hypo Real Estate, που κρατικοποιήθηκε πλήρως με την καταβολή 100 και πλέον δισ. ευρώ, και λίγους μήνες μετά το ισόποσο πακέτο βοήθειας προς την Ελλάδα, το Βερολίνο ήταν αδύνατο να πείσει τους Γερμανούς ψηφοφόρους πως θα πρέπει να ξαναβάλει το χέρι στην τσέπη για να στηρίξει το ευρώ. Κάπως έτσι επινοήθηκε το σχέδιο του PSI. Με δεδομένη τη μεγαλύτερη έκθεση των γαλλικών τραπεζών σε ελληνικά ομόλογα, ο Νικολά Σαρκοζί, αρχικά, δεν ήθελε ούτε να ακούσει για την προοπτική. Υποκρίθηκε όμως σταδιακά, καθώς και η Μέρκελ εγκατέλειψε την αδιαλλαξία της στο ζήτημα των αυστηρών ελέγ-

Βάσιμες υπόνοιες ότι το PSI ήταν ένα σχέδιο της Deutsche Bank το οποίο έκανε copy paste το γερμανικό υπουργείο Οικονομικών...

χων στους εθνικούς προϋπολογισμούς. Ένα από τα ελάχιστα σημεία αυτού του παραθαλάσσιου παζαριού του Οκτωβρίου του 2010 στην Ντοβίλ, που επέζησαν από τα σκαμπανεβάσματα στη σκέψη Μέρκελ-Σαρκοζί ήταν το PSI. Παρά τις επιφυλάξεις του πρώην προέδρου της ΕΚΤ, Ζαν-Κλοντ Τρισέ και άλλων παραγόντων της αγοράς, η καγκελάριος κατάφερε να επιβάλει τη

γραμμή της. Ήταν κατά κύριο λόγο μια πολιτική επιλογή, η οποία θεωρητικά μοιάζει εντελώς λογική και θεμιτή στα μάτια της γερμανικής κοινής γνώμης («οι κακές τράπεζες επιτέλους αναλαμβάνουν το κόστος για τις τοποθετήσεις τους»), στην πράξη όμως το PSI απειλεί να γίνει μπούμερανγκ, ακόμη και για τον κύριο εμπνευστή της, τη γερμανική κυβέρνηση.

Ένας από τους βασικούς λόγους γι' αυτήν τη λοξοδρόμηση του σχεδίου κατά την εφαρμογή του ήταν ότι, όπως προκύπτει από εκτενή δημοσιεύματα του γερμανικού Τύπου, το γερμανικό υπουργείο Οικονομικών υιοθέτησε αθέρεα την πρόταση μιας ιδιωτικής τράπεζας, της Deutsche Bank. Πολλοί Γερμανοί σχολιαστές και βουλευτές της αντιπολίτευσης έκαναν λόγο για «copy paste», αντιπαραβάλλοντας ένα non

paper του υπουργείου Οικονομικών με την πρόταση της Deutsche Bank. «Είναι το PSI ένα κομψό πραξικόπημα της Deutsche Bank»; αναρωτήθηκε σε δημοσιογραφική του έρευνα το τρίτο κανάλι της κρατικής τηλεόρασης. Ανώτατο στέλεχος της Deutsche Bank επιβεβαιώνει εμμέσως πλην σαφώς, στην «Κ» τις σχετικές υποψίες. «Από όσο ξέρω η D. B. όπως και άλλοι συνέταξαν ένα σχέδιο. Τι συνέβη στη συνέχεια ήταν απόφαση των κυβερνήσεων. Όπως λέμε και στις ταινίες: κάθε νότα ήταν με τα πραγματικά γεγονότα είναι εντελώς συμπτωματική», σχολιάζει με έκδηλη ειρωνεία.

«Είναι μια διαδικασία, που δεν έχω ξαναζήσει, το γεγονός πως ένας παίκτης και μάλιστα εμπλεκόμενος, όπως η Deutsche Bank, απαγορεύει μια πρόταση, η οποία στη συνέχεια υιο-

θετείται κατά λέξη, μέσω copy paste, και εν τέλει παρουσιάζεται στην Ευρώπη ως γερμανική θέση», ήταν η καυστική δήλωση Κάροτεν Σνάνιντερ, βουλευτή των σοσιαλδημοκρατών το περυσινό καλοκαίρι.

Η εφημερίδα Welt, που αποκάλυψε για πρώτη φορά τη συγγένεια των δύο κειμένων τον Ιούνιο του 2011, επισήμανε με νόημα ότι το PSI θα πληθεί τελικά τις κρατικοποιημένες τράπεζες τη Γερμανία, τη Hypo Real Estate και τη WestLB, καθώς η Commerzbank και η Deutsche έχουν προλάβει τον τελευταίο ενάμιση χρόνο να ξεφορτωθούν τα ελληνικά ομόλογα. Παρόλληλα η Deutsche δεν θα στενοχωρηθεί ιδιαίτερα σε περίπτωση που γράψουν ζημιές οι τράπεζες στην άλλη πλευρά του Ρήνου, ειδικά η ανταγωνιστική BNP Paribas.